

Θέμα: Τα Συμπεράσματα του Ελσίνκι και οι ελληνοτουρκικές διαφορές

1. Σύμφωνα με το σημείο 12 των Συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι (10-11 Δεκεμβρίου 1999), αναγνωρίστηκε στην Τουρκία η ιδιότητα της υποψήφιας προς ένταξη χώρας με βάση τα ίδια κριτήρια που ισχύουν για τα υπόλοιπα υποψήφια κράτη της Ανατολικής Ευρώπης, την Κύπρο και τη Μάλτα. Η προενταξιακή στρατηγική για την Τουρκία περιλαμβάνει έτσι ενισχυμένο πολιτικό διάλογο, με έμφαση στην πρόοδο για την εκπλήρωση των πολιτικών κριτηρίων προσχώρησης ιδίως ως προς την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και τα θέματα που αναφέρονται στην παράγραφο 4 των Συμπερασμάτων.

2. Στην παράγραφο αυτή «το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει την αρχή της ειρηνικής επίλυσης των διαφορών σύμφωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και παροτρύνει τα υποψήφια κράτη να καταβάλουν κάθε προσπάθεια για την επίλυση *κάθε εκκρεμούς συνοριακής διαφοράς και άλλων συναφών θεμάτων*. Άλλως, θα πρέπει να φέρουν τη διαφορά ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου *εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος*. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα επανεξετάσει, το αργότερο στα *τέλη του 2004*, την κατάσταση ως προς κάθε εκκρεμή διαφορά, ιδίως όσον αφορά τις επιπτώσεις στην ενταξιακή διαδικασία με στόχο να προαγάγει την επίλυσή της μέσω του Διεθνούς Δικαστηρίου».

3. Ενόψει αυτών και με την πάροδο του χρόνου προσλαμβάνει πιο απτό περιεχόμενο η πιθανότητα να ωριμάσουν σύντομα οι συνθήκες για τη δικαστική επίλυση της διαφοράς σχετικά με την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας στο Αιγαίο. Τούτο σημαίνει ότι πρέπει, το συντομότερο δυνατό, να αρχίσει η συστηματική προετοιμασία για τη συγκέντρωση του σχετικού υλικού, τη μελέτη σε βάθος της νομολογίας του Διεθνούς Δικαστηρίου, τη διαμόρφωση των κύριων και επικουρικών επιχειρημάτων με εξαντλητική τεκμηρίωση και το σχεδιασμό πρόσφορης δικονομικής τακτικής.

4. Για τους λόγους αυτούς θα μπορούσε να ορισθεί επιτροπή υψηλού επιπέδου που θα επιληφθεί αυτού του έργου. Η επιτροπή θα μπορεί να χρησιμοποιεί κατά περίπτωση εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, πρέπει δε να περατώσει το έργο της σε εύλογο χρόνο, λ.χ. ως το τέλος του 2002. Σ' αυτήν θα μπορούσε να συμμετέχουν ο Διευθυντής της Πολιτικής Διεύθυνσης του ΥΠΕΞ, ο Διευθυντής της Α4 Διεύθυνσης, ο Διευθυντής της ΕΝΥ, ένας ή δύο εξωτερικοί εμπειρογνώμονες (Χρ. Ροζάκης, Α. Α.

Φατούρος, Κ. Οικονομίδης), ένας εμπειρογνώμονας της ΕΝΥ και ο Νομικός Σύμβουλος του Πρωθυπουργού.

5. Η ίδια επιτροπή θα μπορούσε, με ένα πιο άνετο χρονοδιάγραμμα, να μελετήσει σε βάθος με τις ίδιες προδιαγραφές και τις αξιώσεις που προβάλλει η Τουρκία (κυρίως εύρος αιγιαλίτιδας ζώνης, εναέριος χώρος, «γκρίζες» ζώνες), ώστε να είναι δυνατή οποτεδήποτε η απόκρουση των αιτιάσεων της Τουρκίας στα παραπάνω ζητήματα.

6. Το παρόν σημείωμα θα μπορούσε να τεθεί υπόψη του Υπουργού Εξωτερικών. Για το σκοπό θα συνταχθεί σχέδιο επιστολής, προκειμένου να διορισθεί η επιτροπή.

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου 2002

Dis.Κ(2)/GK/HelsinkiII.doc/18.1.02/p.1-2/md (Κ6)